

CAPITOLUL

1

Geografie și organizare administrativ teritorială, meteorologie și mediu înconjurător

Cuprins tabele	pag.
Geografie și organizare administrativ - teritorială	
1.1. Poziția geografică a județului	10
1.2. Altitudine	10
1.3. Principalele cursuri de apă	11
1.4. Principalele lacuri de acumulare (acumulări permanente)	11
1.5. Organizarea administrativă a județului la 31 decembrie 2023	11
Meteorologie	
1.6. Precipitațiile atmosferice (cantitatea lunară și anuală)	11
1.7. Temperatura aerului (media lunară și anuală).....	11
1.8. Temperatura aerului (maxima absolută și minima absolută lunară și anuală).....	12
Mediu înconjurător	
1.9. Arii protejate	12
Teritorial	
1.10. Populația după domiciliu la 01.07.2024 pe medii și localități, în Județul Călărași...	13

Sursa datelor

Surse administrative:

- Agenția pentru Protecția Mediului Călărași
- Administrația Națională „Apele Române” Direcția Apelor Buzău - Ialomița - SGA Călărași
- Centrul Meteorologic Regional Dobrogea (date înregistrate la Stația meteorologică Călărași)
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

Precizări metodologice

Județul reprezintă unitatea administrativ-teritorială tradițională în România, alcătuită din orașe și comune, în funcție de condițiile geografice, economice, social-politice și de legăturile culturale și tradiționale ale populației.

Municipiul este un oraș cu un rol economic, social, politic și cultural însemnat având, de regulă, funcție administrativă.

Orașul reprezintă o concentrare umană cu o funcție administrativă și un mod de viață specific ariilor urbane și o structură profesională a populației în care predomină cea ocupată în ramurile neagricole.

Comuna este unitatea administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind alcătuită din unul sau mai multe sate (din care unul este reședință de comună).

Satul este cea mai mică unitate teritorială, având caracteristicile așezărilor de tip rural.

Cercetarea proceselor și fenomenelor fizice din atmosfera terestră, care determină starea timpului și clima, are la bază măsurătorile și observațiile meteorologice ce se efectuează permanent sau periodic în diferite puncte de pe suprafața globului terestru și la diferite înălțimi în atmosfera liberă. Programul unitar al măsurătorilor și observațiilor, precum și alte activități meteorologice se asigură prin colaborare internațională în cadrul Administrației Naționale de Meteorologie, cu Organizația Meteorologică Mondială.

• **Stația meteorologică** reprezintă punctul de pe suprafața terestră unde se efectuează observații și măsurători asupra tuturor elementelor și fenomenelor meteorologice, conform programului stabilit. Majoritatea observațiilor, măsurătorilor și determinărilor meteorologice de la stații se efectuează pe platforma meteorologică situată pe un teren deschis, tipic pentru regiunea respectivă, cu dimensionarea standard de 26 m x 26 m.

Pentru cercetarea proceselor și fenomenelor atmosferice și pentru calculul diferențelor parametri meteorologici și climatici, este necesară raportarea observațiilor și măsurătorilor, care se realizează atât în spațiu cât și în timp.

- **Programul climatologic** reprezintă complexul observațiilor și măsurătorilor meteorologice ce se execută la stații, după timpul solar mediu local, atât la termenele fixe, cât și continuu în 24 de ore. Permanent, la termenele climatologice (1, 7, 13, 19 timp solar mediu local) se efectuează observații și măsurători asupra: presiunii atmosferice, vântului, temperaturii și umezelii aerului, temperaturii suprafeței solului, nebulozității, precipitațiilor, vizibilității orizontale.

Continuu, în tot cursul zilei și nopții se determină caracteristicile tuturor fenomenelor meteorologice (hidrometeori, litometeori, electrometeori, etc.)

- **Observațiile asupra temperaturii aerului** constau în măsurarea temperaturii aerului la termenele stabilite și în determinarea valorilor maxime și minime ale acestora în intervalele de timp dintre aceste termene.

Temperatura aerului se măsoară cu instrumente cu citire directă, psihrometrul cu ventilație artificială, termometrul de maximă cu mercur și termometrul de minimă cu alcool și cu aparate înregistratoare (termografe). Pentru ca instrumentele cu care se măsoară temperatura și umezeala aerului să nu fie influențate direct de radiația solară, de radiația terestră, de precipitații și de rafalele vântului, ele se instalează în adăpostul meteorologic situat la 2 m înălțime deasupra solului.

- **Măsurarea cantităților de apă** ce provin din precipitații atmosferice sau care se depun din alți hidrometeori se efectuează cu ajutorul pluviometrului, iar înregistrarea continuă a precipitațiilor (lichide) se face cu pluviograful. Cantitățile de apă se măsoară zilnic la termenele climatologice (1, 7, 13, 19) și se exprimă prin grosimea stratului de apă căzută, în mm ($1 \text{ mm} = 1 \text{ l/m}^2$).

- **Resursele de apă** reprezintă potențialul hidrologic format din apele de suprafață și subterane în regim natural și amenajat inventariate la începutul anului, din care se asigură alimentarea diverselor folosințe.

- **Ariile naturale protejate**, conform O.U.G. nr. 57/2007, reprezintă zone terestre, acvatice și/sau subterane, cu perimetrul legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită și cuprind:

- **rezervații ale biosferei** - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice;

- **rezervații naturale** – arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic;

- **monumente ale naturii** – arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite;

- **situri de importanță comunitară** reprezintă acele arii care, în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale;

- **arii de protecție specială avifaunistică** sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea, și acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice;

- **zone umede de importanță internațională** sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitate biologică specifică zonelor umede;

Scurtă prezentare a județului

- Cu o suprafață de 5089 km², reprezentând 2,1% din teritoriul României, județul Călărași ocupă locul 28 ca mărime în rândul județelor țării.

Situat în sud-estul Câmpiei Române, pe cursul Dunării și al Brațului Borcea, **județul Călărași** este intersectat de paralela 44° 20' latitudine nordică și meridianul de 27° longitudine estică.

Se învecinează la nord cu județul Ialomița, la est cu județul Constanța, la vest cu județul Giurgiu și județul Ilfov și la sud cu Bulgaria.

- Dispune de un **relief** în care caracteristica predominantă o reprezintă Câmpia Română, cu principalele sale componente:

- câmpia tabulară acoperită cu loess de tip Bărăgan, câmpie tabulară fragmentată de tip Burnas și câmpie piemontană - deltaică sau terminală, de asemenea acoperită cu loess;

- lunci puternic aluvionate de tipul Argeșului sau Dâmboviței și lunci de tipul bălților (Dunărea);

- văi, văiugi largi și bălți de tip Mostiștea precum și terase.

- **Clima** județului este temperat continentală cu regim omogen, ca urmare a uniformității reliefului de câmpie, caracterizat prin veri foarte calde și ierni relativ reci. În extremitatea sudică a județului, se individualizează topoclimatul specific al Luncii Dunării, cu veri mai calde și ierni mai blânde decât în restul câmpiei.

În anul 2023, temperatura medie anuală a fost de 14,4 °C, maxima anuală a fost de 41,3°C (în data de 26 iulie 2023), iar minima anuală de -10,6° C (în data de 10 februarie 2023).

Temperatura maximă absolută înregistrată până în prezent pe teritoriul județului a fost de 44°C la Valea Argovei (10 august 1957), iar minima absolută a fost înregistrată la Călărași pe 9 ianuarie 1938 (-30,0 °C).

- **Rețeaua hidrografică** a județului este tributară în totalitate fluviului Dunărea.

În afara râurilor Argeș și Dâmbovița, care prin sectoarele lor inferioare drenează partea de SV a județului, celelalte râuri de mai mică importanță aparțin rețelei autohtone. Dintre acestea sunt de menționat Mostiștea, cu izvoarele în județul Ialomița, Berza și Zboiul.

Lacurile din județul Călărași sunt în general de natură antropică, reprezentate prin iazuri răspândite în majoritate pe valea Mostiștei și afluenții acestuia, pe Rasa, Luica, Zboiul, Berza și Pasărea.

Dintre lacurile naturale trebuie menționate, în primul rând, limanele fluviale situate de-a lungul Dunării precum și lacurile: Mostiștea, Gălățui și Potcoava, amplasate pe cursul inferior al văii Berza. Lacurile de luncă mai numeroase altădată sunt reprezentate astăzi doar de Ciocănești și Iezer Călărași din Lunca Dunării, Mitreni din Lunca Argeșului și Tătarul din Lunca Dâmboviței.

- **Fauna sălbatică** a județului este bogată în specii cinegetice, reprezentate prin: mistreț, iepure, căprior, cerb, vulpi, porumbei, turturele, guguștuci, prepelițe, grauri, sturzi, ciocârlani, găște, gărlite, rațe, lișițe, găinuși de baltă, sitari, etc.

În zona ariei protejate Iezer-Călărași se întâlnește viezurele, lutra, cârțița, popândăul, șobolanul de apă, broasca țestoasă, specii caracteristice zonei umede.

Referitor la fauna acvatică din lacurile județului și din apele curgătoare ce străduiește teritoriul acestuia, aceasta este reprezentată de: caras, crap, novac, sanger, șalău, știucă, somn, sturion și scrumbie de Dunăre.

- **Resurse naturale.** Principala bogăție naturală o constituie terenurile agricole care ocupă circa 84% din suprafața județului. Solurile constituite în cea mai mare parte din diferite tipuri de cernoziomuri și din soluri aluvionale, au o fertilitate ridicată, ceea ce permite practicarea pe scară largă a agriculturii, predominant fiind caracterul cerealier al producției vegetale.

Pe Dunăre, între km 368-400 s-a dezvoltat un zăcământ de agregate minerale (nisip, pietriș, bolovăniș), aflat în exploatare conform Legii 61/1998, Legea minelor.

Zăcământul se regenerează anual în funcție de nivelul apelor Dunării.

În NV-ul județului, în zona comunei Ileana există un zăcământ de petrol aflat în exploatare.

Vegetația forestieră care ocupă 4,4% din suprafața județului este formată îndeosebi din speciile: plop euro-american, salcâm, stejar brumăriu, salcie albă, frasin de câmp, stejar peduncular, ulm, tei, arțar tătăresc.

O resursă naturală importantă o constituie și fauna cu multitudinea de specii de interes cinegetic (menționată anterior).

- Din punct de vedere al **organizării administrative** a teritoriului, la data de 31.12.2023, județul Călărași cuprindea: 2 municipii, 3 orașe, 50 comune și 160 sate. Orașele principale: Călărași și Oltenița.

1.1. POZIȚIA GEOGRAFICĂ A JUDEȚULUI CĂLĂRAȘI

Punctul extrem (localitatea)	Longitudinea	Latitudinea	Vecinii
Nord Vlăiculești	26°40'00"	44°35'11"	Jud. Ialomița
Sud Oltenița	26°38'31"	44°05'34"	Bulgaria
Est Borcea	27°45'17"	44°19'58"	Jud. Constanța
Vest Postăvari	26°16'25"	44°19'58"	Jud. Giurgiu
	26°27'30"	44°46'20"	Jud. Ilfov

1.2. ALTITUDINE

Altitudine medie	46 m
Altitudine maximă	83 m
Altitudine minimă	8 m
Altitudine medie - municipiul Călărași	13 m

1.3. PRINCIPALELE CURSURI DE APĂ

Denumirea	Lungimea (km)
Fluviul Dunărea	150
Brațul Borcea	100
Râul Argeș	42
Râul Dâmbovița	28
Râul Mostiștea	74

**1.4. PRINCIPALELE LACURI DE ACUMULARE
(acumulări permanente)**

Denumirea	Suprafața (ha)
Iezer	2840
Frâsinet	1460
Gălățui	610
Gurbănești	680
Fundulea	440
Măriuța	246

**1.5. ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ A TERITORIULUI
JUDEȚULUI CĂLĂRAȘI**

Suprafața totală (km. pătrați) - la 31 decembrie 2023.....	5089
Numărul orașelor și municipiilor	5
din care : municipii	2
Numărul comunelor	50
Numărul satelor	160

Notă: Suprafața totală a fost actualizată de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în conformitate cu prevederile Legii Cadastrului și a Publicității Imobiliare nr. 7/1996, cu modificările și completările ulterioare.

1.6. PRECIPITAȚIILE ATMOSFERICE (cantitatea lunară și anuală)

-mm-

Anul 2023												
Ianuarie	Febr.	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Sept.	Octomb	Noiemb	Decemb	Anuală
45,1	11,8	33,5	65,2	39,7	27,1	34,1	51,8	16,3	10,1	136,7	33,0	504,4

1.7. TEMPERATURA AERULUI (media lunară și anuală)

-grade Celsius-

Anul 2023												
Ianuarie	Febr.	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Sept.	Octomb	Noiemb	Decemb	Anuală
5,8	3,7	8,7	11,0	16,3	22,1	26,2	26,0	21,6	17,0	9,5	5,1	14,4

1.8. TEMPERATURA AERULUI (maxima absolută și minima absolută lunară și anuală)

- grade Celsius-

	Anul 2023			
	Maxima absolută lunară	Minima absolută lunară	Maxima absolută anuală	Minima absolută anuală
Ianuarie	20,9	-2,5	-	-
Ziua	18	07	-	-
Februarie	20,2	-10,6	-	-
Ziua	26	10	-	-
Martie	22,8	-3,2	-	-
Ziua	25	13	-	-
Aprilie	24,1	1,5	-	-
Ziua	14	09	-	-
Mai	29,1	2,3	-	-
Ziua	25	11	-	-
Iunie	35,1	7,7	-	-
Ziua	24	06	-	-
Iulie	41,3	14,7	-	-
Ziua	26	28	-	-
August	39,0	12,6	-	-
Ziua	04	09	-	-
Septembrie	34,4	8,9	-	-
Ziua	23	11	-	-
Octombrie	31,9	1,4	-	-
Ziua	21	17	-	-
Noiembrie	23,3	-2,2	-	-
Ziua	01	27	-	-
Decembrie	19,6	-2,2	-	-
Ziua	02	08	-	-
Anul 2023			41,3	- 10,6
Ziua			(26.07.2023)	(10.02.2023)

1.9. ARII PROTEJATE

Denumirea ariei	Suprafața (ha)	Vegetația	Fauna
SCI – Sit de importanță comunitară	41623,0	- pădure tip șleau de câmpie cu: stejar, stejar brumăriu, carpen, tei, frasin, vișin turcesc, etc.	- căpriorul, mistrețul, iepurele, vulpea, cerbul carpatin, veverița, pisica sălbatică, fazanul, vidra de râu, etc.
• ROSCI0022 Canaralele-Dunării;	25943,0		
• ROSCI0131 Oltenița- Mostiștea-Chiciu;	11540,0		
• ROSCI0319 Mlaștina de la Fetești	2020,0		
• ROSCI0343 Pădurile din Silvestepa Mostiștei	2120,0		
SPA – Sit de importanță specială avifaunistică	60990,0	- rogozul, papura, stuful, pipirigul, etc.	- gâsca cu gât roșu, rața cu cap alb, pelicanul comun, lebăda de iarnă, vidra, broasca de baltă, cormorani, stârci, egrete, pescăruși, lișițe, călifari, vidra de râu, piciorong, gărlița mare, barza albă, lopătar, chiră de baltă, sitar, sabița, scrumbia de Dunăre, etc.
• ROSPA0012 Brațul Borcea;	13097,0		
• ROSPA0021 Ciocănești – Dunăre;	904,0		
• ROSPA0038 Dunăre – Oltenița;	6022,0		
• ROSPA0039 Dunăre – Ostroave;	16224,0		
• ROSPA0051 Iezerul Călărași;	5001,0		
• ROSPA0055 Lacul Gălățui;	813,0		
• ROSPA0105 Valea Mostiștea;	6578,0		
• ROSPA0136 Oltenița-Ulmeni	12351,0		
Rezervații ale biosferei și zone umede de importanță internațională			
- Zone umede de importanță internațională			
• RO 2111 Brațul Borcea	21529,0	Județele: Călărași, Ialomița	
• RO2114 Ostroavele Dunării-Buceac-Iortmac	82832,0	Județele: Călărași, Constanța	
• RO2064 Iezerul Călărași	5001,0	Județul Călărași	

1.10. POPULAȚIA DUPĂ DOMICILIU LA 01.07.2024 PE MEDII DE REZIDENȚĂ ȘI LOCALITĂȚI, ÎN JUDEȚUL CĂLĂRAȘI

Municipiul, Orașul, Comuna	Populația după domiciliu ¹⁾ la 1.07.2024 -locuitori-
Total județ	293080
Municipii și orașe	115127
Municipiul Călărași	70036
Municipiul Oltenița	25030
Oraș Budești	7483
Oraș Fundulea	6413
Oraș Lehliu Gară	6165
Comune	177953
Alexandru Odobescu	2631
Belciugatele	2000
Borcea	7585
Căscioarele	1518
Chirnogi	6756
Chiselet	3049
Ciocănești	3746
Crivăț	1767
Curcani	5173
Cuza Vodă	4092
Dichiseni	1743
Dor Mărunt	6554
Dorobanțu	2598
Dragalina	8249
Dragoș Vodă	2787
Frâșinet	1523
Frumușani	5159
Fundeni	4499
Gălbinași	3711
Grădiștea	4629
Gurbănești	948
Ileana	2907
Independența	3356
Jegălia	3878
Lehliu	2376
Luica	1951
Lupșanu	2797
Mânăstirea	4934
Mitreni	3781
Modelu	10546
Nana	2196
Nicolae Bălcescu	1567
Perișoru	5013
Plătărești	3175
Radovanu	3429
Roseți	6485
Sărulești	2950
Sohatu	2218
Șoldanu	3238
Spațov	4624
Ștefan cel Mare	3227
Ștefan Vodă	2179
Tămădău Mare	2407
Ulmeni	4514
Ulmu	1121
Unirea	2623
Vâlcelele	1596
Valea Argovei	2214
Vasilați	4090
<u>Vlad Tepeș</u>	1844

¹⁾ date provizorii